

Upplýsing - umheimurin og vit

Oddagrein

HÓAST talan var um okkara egna umhvørvi og dýrmæta hav okkara, so varnaðust føroyingar ikki ætlanina hjá Shell at søkkja ein oljupall nær Føroyum fyrr enn langt aftaná, at hetta mál tók seg upp í útlandinum. Hetta fær ein at hugsa um frálíka høvið hjá parti av Føroya fólk at hava atgongd til heimsins bestu og størstu vitanarkeldu á fjölmiðlækinum, stjónvarpsrásina hjá BBC, sum eftir viðgerð fyri afturlatnum hurðum í Tórshavnar Býráð varð tikin frá borgarunum.

JÚST her hava vit enn eitt gott høvi til at vísa á tydingin, sum henda stjónvarpsrásin hevur fyri almennu vitan okkara og um, hvat fyrferst nærhendis. Tað ljóðar at BBC World hevur dekkad Brent Spar málið sera nágreiniliga eins og tað hevur gjørt við onnur álvarsmál, sum hava áhuga okkara.

TEY eru helst mong í dag, sum harmast um ella illneitast inn á, at ein meiriluti í Tórshavnar Býráð vrakaði tíðinda- og upplýsingarrásina hjá BBC, sum kenna tað sum ein ómetaligan sakn ikki at kunna fylgja við í tí, sum fyrferst rúndan um okkum - og tað ikki bert úti í heimi, har kríggj og neyð valdar - men eisini her í okkara egna grannaíag. Men hetta mistak kann rættast. Tí skal tað enn einaferð verða heitt á Býráðið at umhugs seg av nýggjum, soleiðis at í hvussu er ein av rásum send verður í framtíðini er BBC World. Hvørki útvarp, sjónvarp ella bløð við sínum avmarkaðu møguleikum megna at fylla tómrúmið út eftir BBC World, og kann eingin siga tey ring fyri tað heldur. Men hví skuldi hesin einastandandi møguleikin hjá øllum borgarunum í landsins størstu kommunu at hava atgongd til ótømmandi vitanar- og upplýsingarkeldu BBC-takast burtur! Hví siga nei takk til eina stjónvarpsrás, sum hevur 250 korrespondentir úti um allan heimin og sum í sínum grundvelli leggur størsta dentin á at fara til botns í málum og dekkja tey frá øllum síðum! Tey valdu undirhaldsrásina m.a. tí ávís fótbóltsáhugað, sum gjørdur eitt stórt lobbyarbeiði fyri at kappast høvdið á World, harvið fingi atgongd til tekst-tv í vikuskiftinum at siggja úrlit frá bretsku kappingunum.

SPELL at so fáa siga sína hugsan um hetta fyri okkum øll álvarsmál. Hvat siga útvarps- og stjónvarpsstjórnarnir! Halda teir ikki, at BBC World var eitt óført tiltak í upplýsinganna tænastu! Býráðið má konfronterast av fleiri í hesum máli, tí mong hugsa tað sama. Men rærið ikki MTV. Tað mugu tit ikki taka frá teimum ungu. Upprunaliga ætlanin við Rás Tórshavn var at verða breitt dekkandi, tvs. tónleik, ítrótt, undirhald og tíðindi. Hesa javnvág forkomu tit, tá sløkt varð fyri Worldrásini. Nú eisini at taka tónleikin frá teimum ungu er bara at gera støðuna upp aftur verri.

Sosialurin

Lesarabrøv

Drotningavitjanin

Nú kemur drotningin at vitja okkum, og tað er at fegnast um. Um 1000 ár eru liðin síðan vit gjørdust ein partur av norska kongsríkinum, og tann longra partin av hesum tíðarskeiði hevur okkara drottur verið tann sami sum hjá tí danska folkinum.

Men tað er ein stórur munur á stýrisskipanini í Danmark og tí vit hava í ríki okkara. Í danska ríkinum hevur drotturin latið alt vald frá sær til danska fólk. Hetta hendi í 1848. Tá komu nøkur umboð fyri danska fólk í tí høvið og bóðu um at fáa tað vald aftur, sum tey í sínari tíð høvdu givið frá sær. Hetta fingi tey, og tey valdu ein tjóðfund at skipa fyri hvussu valdsbýtið skuldi vera framvið.

Men vit í okkara ríki vendu okkum ikki tá til drottin fyri at fáa tað valdið aftur, sum vit høvdu latið honum. Drotningin hevur tí í dag hetta vald. Men tað verður hildið illa hóskaði.

at danadrottur skal vera uttan fyrir alt stýrið í Danmark, og so leggja seg beinleiðis upp í viðurskipti okkara. Tí er tað at danska stjórnin hevur fingið álagt at stýra her hjá okkum.

Vit hava alla tíðina skilt hvussu hetta hongur saman, men danir eru vilstrir av leið, og hava hildið at teir - við at útanna tað vald, sum vit hava latið drottinum - eisini hava fingið rættin til at stýra okkum.

Nú hava teir stýrt samfelags-skútu okkara so illa, at hon er um at kollsigla. Tá teir ikki hava lært at stýrt okkum eftir 145 árum, er sjálvandi einki útli til at teir nakrantíð fara at læra tað. Tí er tað, at vit nú við fólkafatni okkara krevja, at vit sjálvi skulu fáa tað vald, sum danska stjórnin hevur havt.

Áheitan okkara til Margretu drotning um tjóðfund fór avstað leygdaginn tann 10. juni. Fyrst varð hon viðgjørd í tveir dagar á hovi, og mikudagin

tann 14. juni varð hon send hagar hon eigur at fara, nevnliga til forsætisráðharran. Tað er ikki meir enn rimiligt at honum verður álagt at greiða ta fløkju, sum hann sjálvur hevur fløkt í hesum púra greiða máli.

Spurningurin er nú: Fer forsætisráðharrin at víðgera okkara áheitan um tjóðfund á sama hátt, sum áheitanin hjá tí danska fólkinum varð viðgjørd? Um so er, so fara vit í desember í ár at hava val av tjóðfundarumboðum okkara.

Fer forsætisráðharrin ikki at gera hetta, so ger hann mismun millum okkum og íbúgvafarnar í Danmarkar ríki.

Hetta er ikki lógligt. Við tí sáttmála, sum varð undirritaður í Bergen tann 29. august 1450, góðtók Danmarkar ríki at tað í ríkjasamgonguni við okkum ikki hevði meir rætt enn okkara ríki hevði. Tá íbúgvafarnir í danska ríkinum kundu fáa ein tjóðfund eitt

hálvt ár eftir at teir høvdu ísest kravdi, so er tað yvirgangur og sáttmálabrot at lata okkum bíða longur.

Vit eru sostatt í okkara goða rætti til at líta á, at áheitan okkara á Margretu drotning fer at verða tikin til eftirtektar, tí hví skal forsætisráðharrin ditta sær til at fremja yvirgang ímóti okkum? Tað er tó ikki at rokna við at játtandi svar hansara fer at koma eftir einum degi. Sjálvt múrarir kring Jeriko rapaðu ikki fyrr enn sjeypda dagin!

Tað er tí gott at drotning okkara kemur at vitja okkum júst nú í hesi bíðitíð. Vit fara sjávsagt at taka móti henni við øllum tí blóðskapi, sum vit eru før fyri at vísa, tí vit vita, at í veruleikanum er hon heldur meir drotning hjá okkum en hjá donum.

Zakarias Wang

Hví rýma úr Føroyum?

Tá tað tykist sum bæði Sonne Smith og tey, ið annars hava gjørt viðmerkingar til greina-stubba okkara, fullkomiliga hava misskilt boðskapin, vil eg gera hesa stuttu viðmerking.

Nú er so ymiskt hvussu vit, hvør í sínum lag, uppfata tað, sum verður skrivað.

Viðkomandi tíðindamaður hevur nevnan boðið seg óðrvisi at enn flest onnur í teimum

góðu áttatíðrunum, men birtir hann við grein síni uppundir enn størri mistreysti og enn størri ónøgd.

Halda tað er alneyðugt at vanda kjakinum positiva vegin

og royna at koma víðari. Sleppa sjabbinum um øll hini, sum hava skyldina víðari áðrenn alt rættliga stæðgar upp.

Katrin

Bátur til sølu

RANA PLAST »SJARK 630« glas-trevjabátur við 55 HK dieselmotori til sølu fyri kr. 280.000.

Báturin er 6 ára gamal, gongur 17 míl, sera væl víðfarin og hevur oljutrýst, hálv- og heilaut. snellur, Loran C plottara, litekolodd, VHF, kabúss o.a. Stendur uppi í Álakeri í Havn.

Tlf. 16022

Tilboð ynskist

Biðið verður um tilboð at smíða rimagarð framman fyri húsum felagsins í Pedda við Stein gøtu 9.

Nærri fæst at vita við at vanda sær til skrivstovu felagsins, telefon nr. 16863.

Føroya Lærarafelag

Hús á Tvøroyri

til sølu.

Tlf. 71546

Fíggjarleiðari

Søkt verður eftir fíggjarleiðara til Arbeidsloysissskipanina (ALS).

Á fíggjarleiddini starvast í løtuni 7 fólk. Fíggjarleiðarin hevur ábyrgdina av hesum arbeisðsøkjum:

- bókhald og roknskap
- fíggjarskýring og budgettir
- hagtalsviðgerð
- edv

Umsøkjari skal hava holla ástøðiliga útbúgving, sum í minsta lagi svarar til HD í roknskapi. Herumframt skal viðkomandi hava starvsroyndir innan fíggjarskýring.

Ætlanin er, at starvið skal setast skjóttast tilber. Lønin verður eftir avtalu.

Nærri fæst at vita um starvið við at vanda sær til Jógvan Mørkøre ella Petur A. Johannsen á telefon 19550.

Skrivlig umsókn skal vera skipanini í hendi í seinasta lagi 3. juli 1995.

Arbeidsloysissskipanin
Att. J. Mørkøre
Smyrilsvegur 7
Postsmoga 3022
110 Tórshavn